

Science initiative “Universum”

SCIENTIFIC DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings of XXX International scientific conference

Morrisville

Oct 17, 2018

www.iscience.me

Досвід інших країн щодо створення та апробації моделі інклюзивної освіти є необхідним для використання педагогами навчальних закладів, працівниками центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, дитячих осередків для вдосконалення навчально-виховного процесу та залучення дітей з особливими освітніми потребами до суспільної діяльності, а також викладачами закладів вищої освіти для розробки навчальних курсів, спецкурсів, сертифікованих програм з метою якісної підготовки майбутніх фахівців до роботи в інклюзивному освітньому середовищі.

Література:

1. Даниелс Елен. Р., Стаффорд Кей. Створення інклюзивних класів. Програми особистісно зорієнтованої освіти дітей від 0 до 10 років "Крок за кроком" // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. К.: Контекст, 2000. - с 57-72.
2. Жовта І. Діти з особливими потребами мають право на активне життя. (Із засідання ради з питань освіти інвалідів) // Освіта України. -2015. № 89. -с. 1-7.
3. Ілляшенко Т. Інтеграція дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі // Соціальний педагог. - 2012. - № 5. - С. 26-35.
4. Сабаж Н. Соціально-педагогічний аспект інклюзивного навчання // Соціальний педагог. - 2014. - № 3. - С. 42-46.
5. Стадненко Н. Шляхи інтеграції дітей з особливими потребами у суспільство // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. К.: Контекст, 2010. - с 45-48.
6. Шинкаренко В. Дітям з особливими потребами - рівний доступ до якісної освіти // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2009.- №5.
7. Концепція розвитку інклюзивної освіти [Е-ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/gr/obg/>.

Iryna Rozman

*Ph. D.(Pedagogy), Associate Professor
Department of philological disciplines
and social communications
Ukraine, Mukachevo*

CATEGORICAL AND CONCEPTUAL APPARATUS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS

Розман Ірина Іллівна

к.пед.н., доцент

Мукачівський державний університет

кафедра філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Україна, м. Мукачево

КАТЕГОРІАЛЬНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

«Scientific development prospects»

theoretical and methodological research of preconditions of further theoretical and methodological research of the outlined problem are singled out. The content of categorical units of modern society is determined.

Key words: social and pedagogical activity, processing of information, categories and concepts, methodological aspects.

У статті розглядаються професійні функції вчителя початкових класів. Визначено складові педагогічної діяльності вчителя. Виокремлені досягнення теоретико-методичного дослідження передумов подальшого теоретико-методичного дослідження окресленої проблеми. Визначено зміст категоріальних одиниць сучасного суспільства.

Ключові слова: соціально-педагогічна діяльність, опрацювання інформації, категорії та поняття, методологічні аспекти.

Основні теоретичні напрями нової стратегії фахової підготовки студентів вищих навчальних закладів, прикладні проблеми освітньо-педагогічної прогностики активно розробляються науковцями: О. Абдуліною, О. Антоною, Г. Васяновичем, С.Вітвицькою, Н. Волковою, О. Дем'янчуком, О. Дубасенюк, С. Лісовою, Н. Ничкало, А. Сбруєвою, С. Сисоевою, Н. Сидорчук, Л. Онищук, Л. Хомич та ін. Окремі питання вдосконалення комунікативних умінь педагога, їх змісту, структури й умов формування розкриті в наукових працях І. Зязюна, С. Демченко, Н. Лесняк, В. Кан-Калика, С. Танани та ін. У дослідженнях Л. Барановської, П. Дробязко, О. Кузнєцової, С. Макаренко, О. Павленко, С. Яценко та ін. доведено діалектичний зв'язок формування комунікативних та інших професійних умінь. Використання інформаційних технологій у досліджуваному аспекті активно розробляються І. Богдановою, С. Малишевою, В. Шулярем та ін. Значну увагу формуванню комунікативної компетентності майбутніх фахівців надавали А. Андреев, С. Абрамович, В. Бастрікова, Ф. Бацевич, Є. Бачинська та ін. Виділення чинників, що впливають на формування комунікативних умінь в учнів було предметом вивчення А. Богуш, В. Воронько, Ж. Криїнової, Н. Яковлевої та ін. [2].

Істотно розширилися професійні функції вчителя початкових класів як суб'єкта соціально-педагогічної діяльності, предметом якої є соціокультурне виховання учнів в руслі інноваційного підходу та гуманістичної парадигми; створення умов для їх ефективної адаптації до навчально-виховного процесу; розвиток особистісно значущих цінностей для успішної соціалізації в школі; запобігання асоціальним явищам і вчинкам, своєчасне подолання кризових ситуацій; формування соціально активної особистості шляхом активізації педагогічного потенціалу соціуму. Тому вирішення окреслених соціально-виховних завдань вважаємо важливою складовою діяльності вчителя початкових класів [1].

Соціально-економічна та політична криза в суспільстві призводить до зростання кількості неблагополучних сімей, сиріт і напівсиріт. Тенденційне збільшення в соціально-виховному середовищі школи учнів, які суперечить своєю поведінкою соціальним нормам суспільства та стандартам поведінки серед неповнолітніх.

У зв'язку з цим, професійна діяльність учителя початкових класів поширюється

співпраці всіх працівників у вирішенні проблем виховання: адміністрації навчального закладу, соціального педагога, психолога, учителя початкових класів, вихователя. Особливістю професійної діяльності педагога початкової школи є багатопредметне навчання та виховання конкретного контингенту учнів. Це створює достатні можливості для вивчення дітей, налагодження продуктивної роботи з їхніми батьками (опікунами) щодо розвитку обдарованості чи надання (за потреби) кваліфікованої соціально-педагогічної допомоги [4].

Особливість молодшого шкільного віку сприяє ефективності соціально-виховного впливу, насамперед учителя, який у період початкового навчання, зазвичай, слугує взірцем для наслідування. Опираючись на вказані чинники, визначено зростання вимог до якості підготовки випускників вищих навчальних закладів напряму «Педагогічна освіта», що передбачає її фундаменталізацію, посилення методологічної складової, залучення майбутніх фахівців до науково-дослідницької роботи, формування культури системного аналізу, вмінь адаптуватися до соціокультурних змін, прогнозувати результати своєї праці тощо [2].

Важливим завданням професійної освіти є визначення стратегій підготовки майбутніх фахівців до соціально-педагогічної діяльності в початковій школі. Численні наукові розвідки створюють належні передумови для подальшого теоретико-методичного дослідження окресленої проблеми. Необхідно здійснювати науково-філософське осмислення освітньої діяльності, визначення її категоріально-понятійного апарату.

Морфологічні, організаційні і функціональні педагогічні аспекти досліджено вченими В. Андрущенко, Г. Васянович, А. Герасимчук, В. Кремень, Н. Ничкало. Аналіз педагогічної діяльності як особливого виду соціальної діяльності здійснено вченими Глузман, С. Пазиніч, О. Пономарьов, В. Радул, О. Романовський, В. Семиченко та ін. [3].

Розроблено дидактичні концепти педагогічної діяльності (Ю. Бабанський, В. Беспалько, І. Лернер, П. Підкасистий, І. Підласий, М. Скаткін). Окреслено теоретичні основи соціально-педагогічної діяльності (О. Беспалько, В. Бочарова, Р. Вайнола, А. Капська, Л. Коваль, С. Пальчевський та ін.) у контексті мети щодо створення сприятливих умов соціалізації та всебічного розвитку зростаючої особистості. Досліджено методологічні аспекти професійної підготовки майбутнього вчителя (С. Вітвицька, Р. Гуревич, О. Дубасенюк, М. Євтух, В. Кононенко, В. Краєвський, І. Смолюк, Г. Тарасенко, В. Чайка та ін.), а саме: особистісно орієнтованої підготовки як професіонала (Ш. Амонашвілі, І. Бех, М. Чобітько, І. Якиманська та ін.), педагогічної творчості (С. Сисоєва, Р. Скульський, Т. Сущенко), психологічних механізмів особистісно-діяльнісного підходу до організації навчально-виховного процесу (Г. Балл, О. Киричук, Г. Костюк, В. Роменець та ін.), готовності до інноваційної педагогічної діяльності (І. Гавриш, М. Кларін, О. Комар, О. Мариновська, В. Сластьонін та ін.) [1].

Конкретизація категоріально-понятійного апарату міжособистісної взаємодії дає фундамент впровадження нових форм роботи у сучасне суспільство інформації. Відбувається збільшення пвидкості опрацювання необхідної інформації в системі освіти, підготовка кваліфікованих кадрів для всіх сфер і галузей суспільного життя. В епоху інформатизації суспільства помітно зростає роль освіти, оскільки з усіх

«Scientific development prospects»

На даному етапі в Україні відбувається становлення нової системи освіти, орієнтованої на входження в європейський освітній простір. Учитель перестав бути основним джерелом знань для учнів. На дітей і підлітків нахлинула лавина інформації з різних джерел, таких як: телебачення, відеофільми, комп'ютерні програми й ігри, Інтернет, різноманітна навчальна й науково-популярна література тощо. Завдяки комп'ютерній техніці та впровадження інформаційних телекомунікаційних технологій у всі сфери суспільного життя, саме ці процеси зумовили появу інформаційного суспільства.

Взаємодія майбутнього вчителя початкової школи значно розширила професійні функції вчителя як суб'єкта соціально-педагогічної діяльності, предмет якої він є [3].

Становлення мовленнєвого спілкування як засобу збереження та трансформації інформації: міфологічний, риторичний, гомілетичний, філологічного спрямування, переходу до класичної освіти, модернізації освіти. Визначено їх характерні особливості: домінування системи міфологічного світогляду, запровадження вивчення риторики, розвиток мистецтва переконуючої комунікації на теологічних засадах; виховання особистості на культурологічних принципах; актуалізації ідей оптимізації навчання та виховання особистості в нових соціально-економічних умовах та розвитку проблеми спілкування; визнання необхідності фахової підготовки вчителя до реалізації інноваційних технологій навчання щодо формування комунікативної компетентності учня [1].

Література:

1. Залібовська – Ільніцька З.В. Підготовка майбутніх вчителів до формування комунікативної компетентності молодших школярів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_
2. Литвиненко С.А. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вчителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності. Автореферат. Київ, 2005.
3. Стрикап Н. використання інновацій у навчальному процесі в початкових класах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[https:// oldconf.neasmo.org.ua](https://oldconf.neasmo.org.ua)
4. Шурин О.І. Формування емпатійної культури майбутніх учителів початкових. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[https:// eprints.zu.edu.ua/](https://eprints.zu.edu.ua/)



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>